

ไทยสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกจริงหรือ ?

เป็นที่น่ายินดีเมื่อผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี 2024 โดย IMD World Competitiveness Center พบว่า ในภาพรวม ไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ 25 จากทั้งหมด 67 ประเทศ ปรับดีขึ้น 5 อันดับจากอันดับที่ 30 ในปีที่แล้ว เมื่อพิจารณาปัจจัย 4 ด้านที่ใช้ในการจัดอันดับ ไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้นจากปีที่แล้วใน 2 ด้าน คือสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) และประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) โดยด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับดีขึ้นมากที่สุดถึง 11 อันดับ ตามมาด้วยด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ที่ขยับอันดับดีขึ้น 3 อันดับ ในขณะที่ ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government efficiency) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับจากปีที่แล้ว

OVERALL RANKING AND FACTORS

การที่อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยเพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเปิดประเทศหลังจากที่ประเทศอยู่ในภาวะชบเซาจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยวและรายได้จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น รวมถึงเศรษฐกิจในประเทศที่เริ่มฟื้นตัวส่งผลให้เกิดการจ้างงาน อีกทั้งประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจที่มีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีมุมมองที่เป็น Global และเป็นที่ยอมรับ มีการดำเนินงานที่คำนึงถึงจริยธรรม สิ่งแวดล้อมและสังคม ในขณะที่ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government efficiency) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของไทยยังอ่อนแอ โดยเฉพาะเรื่องสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure) และสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (Health & Environment) จะเห็นว่าไทยขาดแคลนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานมานาน แต่ได้เริ่มมีการพัฒนาและมีแนวทางการลงทุนที่ชัดเจนขึ้น อย่างการลงทุนในระบบ

ขนส่งทางราง สำหรับปัจจัยที่เป็นห่วงและน่ากังวลมากที่สุดจะเป็นเรื่องสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แม้ว่าประเทศไทยจะมีโรงพยาบาลและหมอที่มีคุณภาพสูง แต่ปัญหาของเรื่องนี้เป็นการเข้าถึงของประชาชนโดยรวม การจัดการสภาพแวดล้อมโดยรวมไม่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหา PM2.5 การจัดการน้ำเสีย การกำจัดของเสียต่าง ๆ เช่น การเททิ้ง การฝังกลบโดยไม่มีการแยก และการนำขยะไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาสะสมที่จะต้องหาแนวทางแก้ไขและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังจึงจะทำให้ไทยก้าวพ้นสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่าง ๆ

แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันแยกตามปัจจัยแต่ละด้าน

ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)

สมรรถนะทางเศรษฐกิจของไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยในปี 2024 ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 5 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย (Sub-Factor) พบว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันขยับดีขึ้นเกือบทุกตัว โดยเฉพาะ การค้าระหว่างประเทศ (International trade) มีอันดับดีขึ้นถึง 23 อันดับ โดยในปี 2024 อยู่ในอันดับที่ 6 และอีกปัจจัยย่อยที่อันดับขยับดีขึ้นถึง 10 อันดับ คือระดับราคา (Prices) ในปี 2024 อยู่ในอันดับที่ 17 การที่สมรรถนะทางเศรษฐกิจของไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นเป็นเรื่องของการจ้างงาน การสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น อัตราการส่งออกเพิ่มขึ้น รวมถึง Consumer price inflation ก็มีระดับลดลง เห็นได้จากในปี 2024 ไทยมีอัตราการจ้างงานอยู่ที่ร้อยละ 60.42 ขณะที่อัตราการว่างงาน (Unemployment rate) อยู่ที่ร้อยละ 1.04 นอกจากนี้ไทยยังมีรายได้จากนักท่องเที่ยว (Tourism receipts) เพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 2.77 และ Consumer price inflation ยังมีระดับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 1.23 อย่างไรก็ดี แม้ในภาพรวมของสมรรถนะทางเศรษฐกิจของไทยดูเหมือนจะดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่หากพิจารณาปัจจัยเศรษฐกิจภายในประเทศก็นับว่ายังมีความเปราะบางอยู่ อย่าง GDP per capita ของไทยที่แสดงให้เห็นถึงรายได้เฉลี่ยของประชาชนก็อยู่ในอันดับที่ 56 หรือ Food Costs ที่เป็นรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนพบว่าไทยอยู่ในอันดับที่ 53 อีกทั้งความยืดหยุ่นของเศรษฐกิจไทย (Resilience of the economy) ก็ไม่ได้อยู่ในระดับที่ดีนัก ดังนั้นไทยจึงมีความเสี่ยงที่ต้องระมัดระวังและเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

Economic Performance

Sub-Factor	2023	2024	
เศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic economy)	44	39	▲ +5
การค้าระหว่างประเทศ (International trade)	29	06	▲ +23
การลงทุนระหว่างประเทศ (International investment)	22	24	▼ -2
การจ้างงาน (Employment)	03	03	=
ระดับราคา (Prices)	27	17	▲ +10

ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)

ประสิทธิภาพภาครัฐของไทยมีแนวโน้มคงที่ โดยในปี 2024 อยู่ในอันดับที่ 24 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย จะเห็นว่ามีเพียงปัจจัยฐานะการคลัง (Public finance) ที่มีอันดับดีขึ้น โดยในปี 2024 อยู่ในอันดับที่ 22 ขณะที่ ปัจจัยกฎหมายและกฎระเบียบทางธุรกิจ (Business legislation) มีอันดับลดลงถึง 8 อันดับ และโครงสร้างเชิงสถาบัน (Institutional framework) มีอันดับลดลง 5 อันดับ ทั้งนี้ในปี 2024 พบว่าไทยมี Redundancy costs ซึ่งเป็น การจ่ายค่าจ้างชดเชยให้ลูกจ้างที่นายจ้างให้ออกจากงานโดยไม่มีคามผิดเพื่อลดจำนวนคนทำงานสูงกว่า ประเทศอื่น ๆ โดยไทยอยู่ในอันดับที่ 63 รวมถึงมาตรการ กฎระเบียบ และการดึงดูดนักลงทุนที่ไทยไม่สามารถ แข่งขันกับประเทศอื่นได้ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางภาษี (Tariff barriers) การจดทะเบียนธุรกิจใหม่ (New business density) ซึ่งไทยอยู่อันดับที่ 53 นอกจากนี้ไทยยังมีปัญหาเรื่องของความโปร่งใส ความมีเสรีภาพและ ประชาธิปไตย เห็นได้จากดัชนีวัดประชาธิปไตย (Democracy Index) การติดสินบนและการทุจริต (Bribery and corruption) ความเสี่ยงจากความไม่มั่นคงทางการเมือง (Risk of political instability) และเสรีภาพของ สื่อมวลชน (Freedom of the press) ที่ไทยอยู่ในอันดับท้ายๆ จะเห็นว่าสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นใน การลงทุนที่ทำให้ไทยไม่สามารถก้าวข้ามไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วได้

Government Efficiency

▲ +3

2

▼ -5

▼ 2

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

โครงสร้างพื้นฐานของไทยมีแนวโน้มคงที่ โดยในปี 2024 อยู่ในอันดับที่ 43 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and environment) โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Scientific infrastructure) และโครงสร้างพื้นฐานทั่วไป (Basic infrastructure) มีอันดับลดลง สำหรับปัจจัยย่อยในกลุ่มนี้ที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมากเป็นปัจจัยด้านการศึกษา (Education) อยู่อันดับที่ 54 และด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and environment) อยู่อันดับที่ 55 สำหรับประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ยังดำเนินการได้ไม่ดีนัก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้พลังงาน การบำบัดน้ำเสีย และประสิทธิภาพในการใช้น้ำ นอกจากนี้ไทยยังมีปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่มีจำนวนลดลงอย่างมาก อีกทั้งประชากรของไทยยังเผชิญกับปัญหามลภาวะ PM 2.5 และค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพก็เพิ่มสูงขึ้นด้วย

สำหรับด้านการศึกษา พบว่าไทยยังมีปัญหาในเรื่องของอัตราส่วนครูต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยในปีนี้อยู่ในอันดับรั้งท้ายที่ 61 นอกจากนี้ความสามารถของนักเรียนไทยในด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ยังลดลงด้วย จากผลการทดสอบ PISA ได้ 394 คะแนน จากเดิมปีที่แล้วอยู่ที่ 412.42 คะแนน และอัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรก็ยังคงอยู่ในอันดับที่ 59 รวมถึงความสามารถด้านภาษาที่ตอบสนองต่อภาคธุรกิจ และการจัดการศึกษาสาขาบริหารจัดการที่ตอบสนองความต้องการธุรกิจที่มีอันดับความสามารถลดลง ทั้งนี้จะเห็นว่าการศึกษาของไทยอยู่ในขั้นวิกฤติที่จะต้องเร่งแก้ปัญหา แนวทางหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคือการให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในภาคการศึกษามากขึ้น มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการในอนาคต ขณะที่ภาครัฐก็ให้การสนับสนุนในโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ให้เพียงพอ อย่างไรก็ตาม อย่างไม่ดีประเทศ จะสามารถเติบโตก้าวหน้าได้อย่างเข้มแข็งก็จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะยาว

Infrastructure

Sub-Factor	2023	2024	
โครงสร้างพื้นฐานทั่วไป (Basic infrastructure)	22	23	▼ -1
โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (Technological infrastructure)	25	25	=
โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Scientific infrastructure)	39	40	▼ -1
สุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and environment)	53	55	▼ -2
การศึกษา (Education)	54	54	=

ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency)

ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) มีแนวโน้มดีขึ้น โดยในปี 2024 อยู่อันดับที่ 20 การที่อันดับดีขึ้นเป็นผลมาจากการบริหารจัดการ (Management Practices) ที่ไทยมีอันดับดีขึ้น โดยในปี 2024 อยู่อันดับที่ 15 จากเดิมในปี 2023 อยู่ในอันดับที่ 22 และอีกปัจจัยย่อยหนึ่งที่ส่งผลดีคือทัศนคติและค่านิยมที่มีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ โดยในปี 2024 อยู่อันดับที่ 18 จากเดิมในปี 2023 อยู่อันดับที่ 19 อย่างไรก็ตามที่น่ากังวลว่าปัจจัยย่อยด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ กลับมีอันดับลดลงจากเดิม 5 อันดับ โดยปี 2024 อยู่ในอันดับที่ 42 จากเดิมปี 2023 อยู่อันดับที่ 38 นอกจากนี้ปัจจัยย่อยด้านตลาดแรงงาน และการเงินก็มีอันดับลดลงเช่นกัน ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่เป็นจุดอ่อน (Weakness) ของประสิทธิภาพของภาคธุรกิจก็หนีไม่พ้นตัวชี้วัด Labor productivity (PPP) และตัวชี้วัด Overall productivity (PPP) ซึ่งอยู่ในกลุ่มปัจจัยย่อยผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity and Efficiency) ตัวชี้วัดทั้ง 2 นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของแรงงานในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ แต่ไทยกลับอยู่ในอันดับท้าย ๆ โดยอยู่ในอันดับที่ 58 แสดงถึงความสามารถของแรงงานไทยยังด้อยกว่าประเทศอื่นๆ อยู่มาก

Business Efficiency

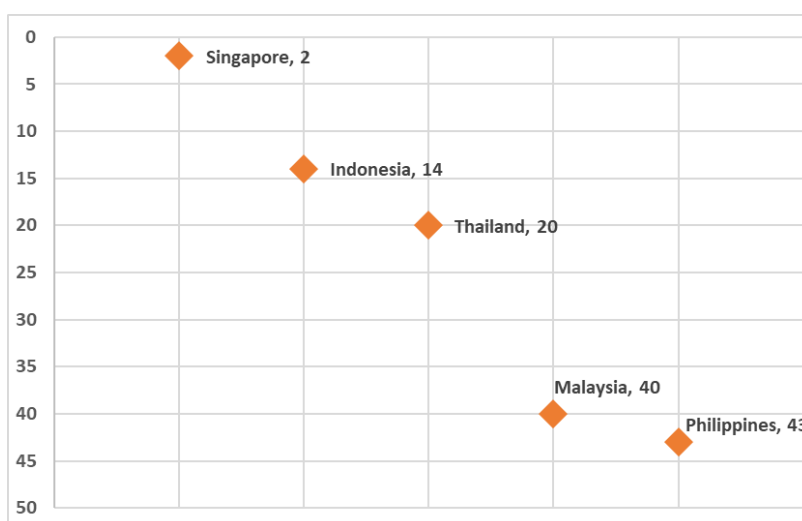
ปัจจัยย่อย	2023	2024	
ผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity and Efficiency)	38	42	▼ -5
ตลาดแรงงาน (Labor Market)	8	14	▼ -6
การเงิน (Finance)	22	24	▼ -2
การบริหารจัดการ (Management Practices)	22	15	▲ +7
ทัศนคติและค่านิยม (Attitudes and Values)	19	18	▲ +1

เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดในกลุ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพจะเห็นว่า ตัวชี้วัดเกือบทุกตัวมีอันดับลดลง มีเพียงตัวชี้วัดผลิตภาพในภาคอุตสาหกรรม (Productivity in industry (PPP)) ที่ยังคงอันดับเท่าเดิม นอกจากนี้จะเห็นว่าตัวชี้วัดผลิตภาพในภาคเกษตรอยู่ในอันดับที่ต่ำมาก โดยในปี 2024 อยู่อันดับที่ 61 นอกจากนี้ในมุมมองของผู้บริหารยังเห็นว่า ความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ยังไม่สามารถเทียบได้ตามมาตรฐานสากล โดยมีอันดับลดลงถึง 6 อันดับ ในปี 2024 อยู่อันดับที่ 54 อีกทั้งผลิตภาพแรงงานสามารถแข่งขันได้ตามมาตรฐานสากลก็มีอันดับลดลงถึง 5 อันดับ โดยในปี 2024 อยู่อันดับที่ 35

ตัวชี้วัด	2023	2024	
Overall productivity (PPP)	56	58	▼ -2
Labor productivity (PPP)	56	58	▼ -2
Agricultural productivity (PPP)	58	61	▼ -3
Productivity in industry (PPP)	54	54	▬
Productivity in services (PPP)	53	54	▼ -1
Workforce productivity	30	35	▼ -5
Small and medium-size enterprises	48	54	▼ -6
Use of digital tools and technologies	32	34	▼ -2

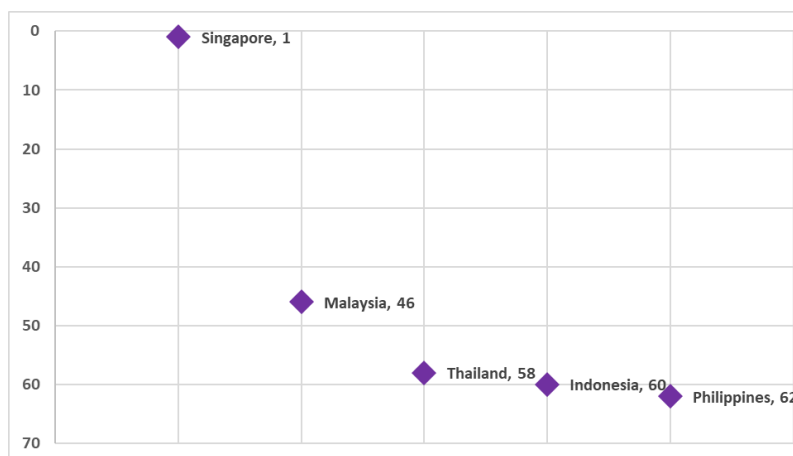
หากเปรียบเทียบประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ของไทยกับประเทศในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) พบว่ามีเพียง 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ที่ได้รับการจัดอันดับโดย IMD ซึ่งประเทศที่มีอันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจสูงที่สุดของอาเซียนในปี 2024 ยังคงเป็นสิงคโปร์ มีอันดับที่ 2 รองลงมาเป็นอินโดนีเซีย อยู่ในอันดับที่ 14 และไทยอยู่ในอันดับที่ 20 นอกจากนี้ จะเห็นว่าไทยและอินโดนีเซียสามารถพัฒนาอันดับขีดความสามารถให้ห่างจากมาเลเซีย โดยมาเลเซียอยู่ในอันดับที่ 40 และฟิลิปปินส์อยู่ในอันดับที่ 43

BUSINESS EFFICIENCY RANKING

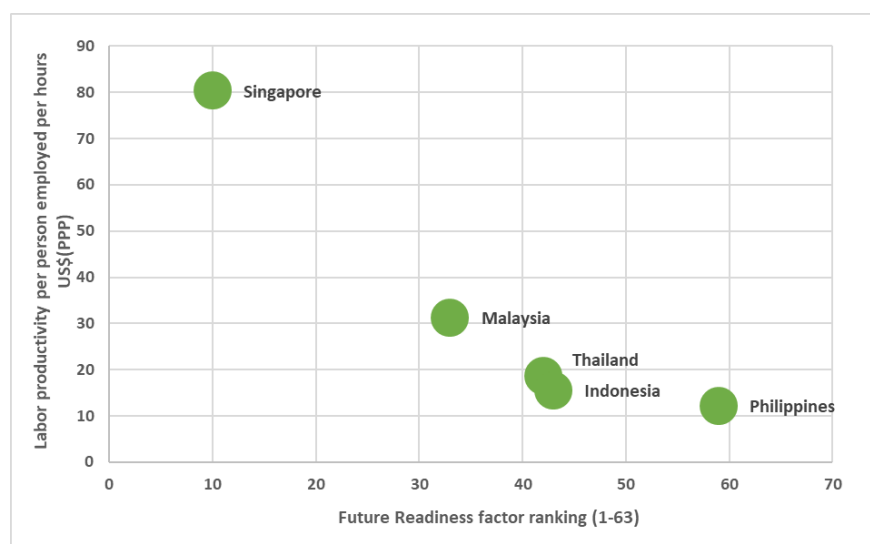
แต่เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดผลิตภาพรวม (Overall productivity) กลับพบว่าไทยและอินโดนีเซียมีระดับผลิตภาพรวมต่ำกว่ามาเลเซีย ทั้งนี้เนื่องจากมาเลเซียมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในภาคการผลิต ภาคบริการ และภาคเกษตรที่สูงกว่า การที่มาเลเซียมีอันดับความสามารถในด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจต่ำกว่านั้น สาเหตุมาจากมาเลเซียมีอันดับความสามารถในด้านตลาดแรงงาน ตลาดเงิน และการบริหารจัดการไม่ด้อยนัก จึงส่งผลให้ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจต่ำ อย่างไรก็ตาม การที่มาเลเซียยังคงรักษาระดับผลิตภาพในภาคธุรกิจต่าง ๆ ไว้ได้ ก็แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการดำเนินธุรกิจและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจของประเทศได้ ซึ่งไทยก็ยังคงต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้เพิ่มขึ้น รวมถึงการสร้างแรงงานที่มีคุณภาพและช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตยิ่งขึ้น

OVERALL PRODUCTIVITY RANKING

นอกจากนี้ บริบทของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบจากกระแสดิจิทัลที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นการปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันท่วงที จึงจะทำให้ประเทศสามารถรักษาหรือเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ หากพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของผลิตภาพแรงงาน (Labor productivity) กับความพร้อมในอนาคต (Future readiness) จะเห็นได้ว่าประเทศที่มีระดับผลิตภาพแรงงานอยู่ในระดับสูงจะมีความพร้อมและความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลสำหรับอนาคตอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ในขณะที่ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับท้ายๆ ของกลุ่ม จึงเป็นที่น่ากังวลว่าไทยจะสามารถก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลได้หรือไม่

Relationship between Labor Productivity and Future Readiness

แม้ไทยจะมีผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้น แต่ระดับผลิตภาพและศักยภาพแรงงานของไทยกลับอยู่ในระดับที่ไม่ดีนัก รวมถึงความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตก็ยังบริหารจัดการได้ไม่ดีเช่นกัน หากเราไม่สามารถเพิ่มศักยภาพของแรงงาน และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ก็อาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่การถดถอยได้ในไม่ช้า และส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศในที่สุด

นอกจากนี้ IMD ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความท้าทายที่ไทยต้องเผชิญในปี 2567 มีดังนี้

- ค่าครองชีพที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและความกังวลเกี่ยวกับหนี้ครัวเรือน
- ความสามารถในการนำ Generative AI มาใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ความตระหนักและความสามารถของ SMEs ในการจัดการกับกฎระเบียบระหว่างประเทศเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซคาร์บอนต่ำ
- การจัดการความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์
- ความตระหนักและความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามความปลอดภัยทางไซเบอร์

แนวทางการพัฒนาประเทศไทยให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

● แนวทางที่จะทำให้ไทยมีผลิตภาพการผลิตสูงขึ้นมีอยู่ด้วยกัน 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การยกระดับกระบวนการผลิต (process upgrading) 2) การยกระดับผลิตภัณฑ์ (product upgrading) และ 3) การยกระดับสู่กิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น (functional upgrading) สำหรับแนวทางแรก คือ การยกระดับกระบวนการผลิต (process upgrading) ครอบคลุมทั้งการใช้เครื่องมือเพิ่มผลผลิตต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต เช่น KAIZEN หรือ LEAN เพื่อให้ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การลดต้นทุนในการจัดเก็บสินค้าคงเหลือ หรือลดของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต อย่างไรก็ตาม การยกระดับกระบวนการผลิตเพียงอย่างเดียวไม่สามารถช่วยให้ไทยหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง เพราะมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นไม่ได้สูงมากนัก ภาคการผลิตจึงจำเป็นต้องยกระดับผลิตภัณฑ์ และยกระดับไปสู่กิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบ การวิจัยและพัฒนา การกระจายสินค้า การสร้างแบรนด์ และการทำการตลาด ควบคู่ไปด้วย

● ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม เพราะจะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรให้เพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน ประเด็นที่สอง เป็นการนำเทคโนโลยีในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 ที่เน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในระบบการผลิตและบริหารจัดการอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจะช่วยให้สถานประกอบการในการยกระดับประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต อีกทั้งยังช่วยลดความผิดพลาดจาก Human error ช่วยให้แรงงานมีการเรียนรู้ในทักษะที่สูงขึ้น ลดการทำงานง่าย ๆ ซ้ำๆ นอกจากนี้เครื่องจักรใหม่จะมีวิธีการผลิตใหม่จะช่วยให้เกิดผลิตภาพการผลิตสูงขึ้น

- ส่งเสริมให้ธุรกิจมุ่งสู่ Digital transformation เนื่องจาก Digital transformation จะช่วยให้ทุกอุตสาหกรรมเร่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ และมีข้อมูลแบบเรียลไทม์และข้อมูลเชิงลึกในด้านความต้องการและความชอบของลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจไทยสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นได้โดยการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิต การลดต้นทุน และปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์
- สนับสนุนให้ธุรกิจเข้าสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม 4.0 เนื่องจากช่วยให้ธุรกิจไทยรับมือกับกลุ่มผู้มีความสามารถที่ลดลงอย่างกลุ่มผู้สูงอายุได้ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดการณ์ว่าส่วนแบ่งวัยทำงานของประชากรไทยจะลดลงจาก 65% ในปี 2563 เหลือ 56% ในปี 2583 และในช่วงเวลาเดียวกัน อัตราส่วนวัยทำงานต่อผู้สูงอายุจะลดลงจากแรงงาน 3.6 คนต่อผู้สูงอายุ 1 คนในปี 2563 เป็นแรงงาน 1.8 คนต่อผู้สูงอายุ 1 คน ดังนั้นการนำเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4.0 อย่างเช่น หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติเข้ามาใช้จะสามารถช่วยให้อุตสาหกรรมไทยรักษาระดับการผลิตพร้อมทั้งลดการพึ่งพาแรงงานมนุษย์ได้ นอกจากนี้เทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4.0 ยังช่วยให้กิจการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการใช้พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดของเสีย และปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต อีกทั้งการลงทุนในระบบอัตโนมัติและ AI สามารถสนับสนุนกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ของธุรกิจได้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนของประเทศไทยในการเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon neutral) ภายในปี 2050 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (net-zero) ภายในปี 2065
- การพัฒนาทักษะแรงงานทั้งด้าน Hard skill และ Soft skill การนำเทคโนโลยีขั้นสูงและระบบที่ซับซ้อนมาใช้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรม 4.0 ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานที่มีทักษะทางเทคนิค (Hard skill) ซึ่งทักษะสำคัญและเป็นที่ต้องการคือ ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญใน Internet of Things เนื่องจากการใช้อุปกรณ์และเครื่องจักรมีการเชื่อมต่อกันมากขึ้น นอกจากนี้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในระบบคลาวด์ และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) ก็มีความสำคัญ เพราะข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้การตัดสินใจและปรับปรุงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กร นอกจากนี้ทักษะ Soft skill ก็มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจยุคใหม่ โดยเฉพาะทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ที่จะช่วยหาโอกาสใหม่ๆ ในการสร้างนวัตกรรมและแก้ไขปัญหา พนักงานที่มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์จะสามารถช่วยพัฒนาแนวคิดและโซลูชันใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงกระบวนการ รวมถึงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่